

Ajankohtaista?

Pääkirjoitukseni punaiseksi langaksi muodostui ajan käsite. Geologisen ajan käsite eroaa merkittävästi lehden aikatauluskaalasta. Geologit puhuvat jopa vuosimiljoonista tai -miljardeista, lehden tekoon liittyvä aikajänne kattaa päiviä, viikkoja ja kuukausia. Sanonta ”mikään ei ole niin vanha kuin eilisen päivän sanomalehti” saa aivan uuden mittakaavan, kun sitä vertaa geologien keskusteluihin kallioperän synnystä.

Ajan pohdiskeluun innostivat tässä lehdessä olevat kirjoitukset ja niissä vilisevät iät: Suomen Geologisen Seuran syysekskursiolla tutustuttiin 2700–2600 miljoonan vuoden ikäisiin Kilonniemen gneisseihin, Tipasjärvi-Kuhmo-Suomussalmen vihreäkivikompleksi kuuluu yli 2,5 miljardia vuotta sitten muodostuneeseen Kianta-superryhmään sekä kukharenkoiitti-(Ce) ja kordyliitti-(Ce) löydettiin 368–362 miljoonaa vuotta sitten muodostuneesta Soklin karbonaatti-kompleksista. Suomen kallioperässä nämä ajat edustavat ääripäitä: Soklin karbonaatti-kompleksi kuuluu kallioperämme nuorimpiin osiin ja toiset iät edustavat kallioperämme vanhempia osia: häviten kuitenkin selvästi Pudasjärven 3500 miljoonan vuoden ikäiselle Siuruan gneissille. Suomen maaperän ikätilanne on vaatimattomampi: varsinkin eloperäistä maaperää muodostuu tälläkin hetkellä. Salpausselät edustavat maamme suurimpia moreenimuodostumia: ne kerrostuivat yli kymmenen tuhatta vuotta sitten ja kertovat viimeisimmän jääkauden sulamisvaiheesta tapahtuneesta nopeasta kylmenemisestä.

Yleisesti ottaen geologin ajankäsite on usein hidas ja vanha, kun taas Geologilehden toimitusprosessi on ketterä ja nopea. Työn ohella lehden toimittaminen tarjoaa kiinnostavia ja monipuolisia haasteita, mutta vaatii välillä myös aikataulujen sovittamista ja joustavuutta.

Geologin tiedeartikkelien ajankohtaisuus on kuitenkin hieman erilaista verrattuna sanomalehtikirjoituksiin. Tässä Geologin numerosa Kuhmon korkean Cr-pitoisuuden basalteista kertova artikkeli pohjautuu Tapio Halkoahon muutaman vuosikymmenen aikaisten tutkimusten tuloksiin. Toisena ääripäänä löydät lehdestä asiatekstin vastikään Geologian tutkimuskeskuksen tutkimuksissa löytyneistä kukharenkoiitti-(Ce)- ja kordyliitti-(Ce)-mineraaleista. Geologi sisältää siis tälläkin kertaa eri tavoin ajankohtaisia ja ajan kohtaisia tekstejä.

Tämän puitteissa innostankin teitä lukijoita: onko pöytälaatikossasi pidemmän aikaa pölyttynyttä tietoa tai työpöydälläsi tuoreinta tutkimusta, jonka haluaisit jakaa suomalaiselle geologian alan yhteisölle? Erityisesti pyydän huomioimaan tulevan teemanumeron 4–5/2024, jonka aihepiiriksi valikoitui Geotieteiden innovaatiot. Olisiko sinulla jokin tämän aihepiiriin ajankohtainen artikkeliajatus? Jos kiinnostuit jakamaan tutkimustasi Geologin sivuilla: olethan yhteydessä!

SARI ROMPPANEN
Geologin päätoimittaja